

Sygn. akt I C 1047/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR Michał Jank

Protokolant: staż. Anna Bohm - Staniszevska

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2016 w Gdańsku, na rozprawie

sprawy z powództwa **M. K. (1) i S. K.**

przeciwko (...) **SA w W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Zakładu (...) na rzecz powódki M. K. (1) kwotę 32.000 zł (trzydzieści dwa tysiące złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 11 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) Zakładu (...) na rzecz powódki S. K. kwotę 32.000 zł (trzydzieści dwa tysiące złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 11 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

III. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powódki M. K. (1) kwotę (...),12 z ł (jeden tysiąc siedemset czterdzieści dziewięć złotych 12/100) tytułem zwrotu kosztów sądowych;

V. zasądza od pozwanego na rzecz powódki S. K. kwotę (...),73 z ł (jeden tysiąc siedemset trzydzieści osiem złotych 73/100) tytułem zwrotu kosztów sądowych;

VI. znosi wzajemnie koszty zastępstwa procesowego między stronami.

I C 1047/15

UZASADNIENIE

Powódki M. K. (1) i S. K. w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. w W. domagały się zasądzenia:

- na rzecz M. K. (1) kwoty 65868,24 zł, w tym kwoty 48.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci męża M. K. (2), kwoty 12.000,00 zł tytułem stosownego odszkodowania po śmierci męża M. K. (2) oraz kwoty 5.868,24 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu po śmierci męża M. K. (2) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11.04.2015 r. do dnia zapłaty;

- na rzecz S. K. kwoty 72.000,00 zł, w tym kwoty 48.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci ojca M. K. (2), kwoty 24.000,00 zł tytułem stosownego odszkodowania po śmierci ojca M. K. (2) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11.04.2015 r. do dnia zapłaty,

a także zasądzenia od pozwanego na rzecz powódek kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od udzielonych pełnomocnictw.

W uzasadnieniu powódki wskazały, iż w dniu 19 marca 1999 r. w G. doszło do wypadku komunikacyjnego, w następstwie którego śmierć poniósł M. K. (3). Sprawcą szkody był kierujący samochodem marki F. nr rej. (...), który naruszył zasady bezpieczeństwa. W chwili wypadku, sprawca szkody objęty był ochroną ubezpieczeniową z tytułu odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie (...). Powódki wskazują, że śmierć poszkodowanego w wypadku była szokiem dla całej rodziny. Powódki podnoszą, iż w wyniku wypadku utraciły najważniejszą osobę w ich życiu (poszkodowany był ojcem S. K. i mężem M. K. (1)), istniała między nimi silna więź emocjonalna i rodzinna. Uważały one zmarłego za kochającego męża i ojca, na którego wsparcie i pomoc zawsze mogły liczyć. Śmierć M. K. (2) była źródłem żalu, tęsknoty, nieszczęścia, powódki stwierdziły również, że straciły radość życia. Ponadto powódki wskazały, że w skutek śmierci M. K. (2) ich sytuacja życiowa uległa nagłemu pogorszeniu.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany przyznał, iż likwidował szkodę z dnia 19 marca 1999 r., zgłoszona przez powódki w dniu 9 marca 2015 r. Pozwany wskazał, iż przyznał zadośćuczynienie za naruszenie dobra osobistego M. K. (1) w wysokości 16.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowanie w kwocie 12.000,00 zł oraz 2.314,16 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu, natomiast dla powódki S. K. kwotę 16.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia. Pozwany wskazał, że obniżył powyższe kwoty o 20% przyczynienia się poszkodowanego M. K. (2) do przedmiotowej szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 19 marca 1999 r. w G. T. L., kierując samochodem marki F. (...) nr rej. (...) i będąc w stanie nietrzeźwości 1,8 promila alkoholu w organizmie, nie zachował szczególnej ostrożności przy zbliżaniu się do oznakowanego przejścia dla pieszych, w wyniku czego nieumyślnie potrącił M. K. (2). W następstwie wypadku M. K. (2) doznał obrażeń ciała, na skutek których zmarł śmiercią gwałtowną i nagłą.

W chwili wypadku M. K. (2) znajdował się w stanie nietrzeźwości (ponad 3 promile alkoholu).

/okoliczność bezsporna, nadto: kopia wyroku SO w Gdańsku z dnia 19 października 2000 r. sygn. akt Ka 698/100 – k. 42 – 43, kopia wyroku SR w Gdańsku z 21 lipca 1999 r. sygn. akt. III K 650/99 – k. 44 – 45, odpis skrócony aktu zgonu – k.22, notatka urzędowa – k. 38-39/

W dniu zdarzenia pojazd marki F. (...) nr rej. (...) objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A.

/okoliczność bezsporna/

M. K. (1) była żoną zmarłego M. K. (2), zaś S. K. jego córką.

/okoliczność bezsporna, nadto odpis skrócony aktu małżeństwa – k.23, kopia dowodu osobistego – k. 14 - 15/

Zmarły tragicznie M. K. (2) miał bardzo bliskie relacje ze swoją żoną oraz córką. M. K. (1) była pierwszą miłością zmarłego, córka zaś najważniejszą osobą w jego życiu, „oczkiem w głowie”. Małżeństwo powódki M. K. (1) ze zmarłym było postrzegane przez bliskich jako bardzo udane. Zmarły lubił spędzać czas z rodziną, poświęcał dużo czasu na zabawę z córką i jej kuzynami.

Na sześć miesięcy przed śmiercią M. K. (2), zmarły mieszkał razem z żoną, gdyż jego pełnoletnia córka i jej mąż wyprowadzili się do swojego mieszkania.

/dowody: dokumentacja fotograficzna – k. 24 – 28, zeznania świadka A. K. – k. 78 – 79, zeznania świadka A. B. – k. 79 – 80, zeznania świadka D. D. – k. 80 – 81, opinia psychiatryczno – psychologiczna – k. 110 – 114; zeznania powódek – k. 94-96/

Nagła i niespodziewana śmierć była ciężkim przeżyciem dla obu powódek. M. K. (1) próbowała ukrywać rozpacz ze względu na córkę, która była w ciąży, przeżywała silne emocje smutku, żalu, rozpacz, poczucia osamotnienia. Powódka odczuwała potrzebę izolacji, unikała kontaktów interpersonalnych, wystąpiły u niej zaburzenia w sferze łaknienia i schudła o ok. 8 kg. M. K. (1) mierzyła się z myślami o tym, że jej wnuk (urodzony kilka miesięcy po śmierci matka K.) poniósł stratę, nie mając dziadka. U powódki wystąpiła reakcja żałoby bez odległych powikłań depresyjnych, tzw. żałoby powikłanej.

S. K. była w momencie wypadku zamężna od około roku, była w ciąży. W wyniku śmierci ojca wystąpiła u niej tzw. reakcja żałoby, charakteryzująca się głębokim wstrząsem emocjonalnym, objawami przygnębienia, stresem związanym z koniecznością przeorganizowania życia, zaburzeniami snu, poczuciem osamotnienia. Nie wystąpiła u niej tzw. żałoba powikłana.

Do chwili obecnej powódki wspominają zmarłego, trzymają w domu powieszzone na ścianach zdjęcia zmarłego, przechowują pamiątki po zmarłym.

/dowód: opinia psychiatryczno – psychologiczna – k. 110 – 114, opinia psychiatryczno – psychologiczna – k. 119 – 124; zeznania powódek – k. 94-96/

W momencie śmierci M. K. (2) miał niespełna 48 lat. Na miesiąc przed zgonem zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej. Zostawił żonę i pełnoletnią, zamężną córkę. Po śmierci ojca, S. K. wraz z mężem wprowadzili się do mieszkania matki, aby pomóc je przetrwać najgorszy czas żałoby.

/okoliczności bezsporne, nadto dowód: zeznania świadka A. K. – k. 78; zeznania powódek – k. 94-96/

Powódki dokonały zgłoszenia szkody do (...) S.A. dnia 4 marca 2015 r., wzywając pozwanego do uiszczenia kwoty 80.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia na rzecz M. K. (1), 30.000,00 zł tytułem odszkodowania po śmierci męża na rzecz M. K. (1), 7.335,30 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu oraz 60.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia na rzecz S. K.. Decyzją z dnia 24 kwietnia 2015 r. pozwane (...) S.A. przyznało każdej z powódek zadośćuczynienie za naruszenie dobra osobistego w wysokości po 20.000,00 zł oraz pomniejszyło tę kwotę o 20% wysokości przyczynienia zmarłego M. K. (2) do powstania wypadku, z uwagi na fakt, iż zmarły, przechodząc przez jezdnię w miejscu do tego wyznaczonym, miał ponad 3 promile alkoholu we krwi i nie zachował szczególnej ostrożności.

/okoliczności bezsporne, nadto dowód: zgłoszenie szkody – k. 16 – 18, decyzja (...) S.A. – k. 33 – 34/

Sąd zważył, co następuje:

Sąd ustalił stan faktyczny w przedmiotowej sprawie na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy, których autentyczności żadna ze stron nie kwestionowała oraz zeznań świadków i powódek, które pozostawały spójne i logiczne, a nadto korelowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w toku niniejszego postępowania

Jednocześnie ustaleń faktycznych w sprawie Sąd dokonał na podstawie przedłożonych przez biegłych sądowych pisemnych opinii psychiatryczno – psychologicznych ustalających zakres odniesionych przez powódki dolegliwości psychicznych po śmierci M. K. (2). Należy stwierdzić, iż opinie te zostały sporządzone w sposób fachowy i rzetelny, a ich wnioski są jasne, logiczne i przekonujące. Istotnym jest, że strony nie kwestionowały treści przedłożonych opinii.

Należy podkreślić, iż pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia 19 marca 1999 roku, uznał jednak, że wypłacone zadośćuczynienie zaspokaja roszczenie powódki. Żądanie przyznania

odszkodowania uznał zaś za nieudowodnione. Powódki nie kwestionowały zaś wysokości podnoszonego przez pozwanego przyczynienia się M. K. (2) do powstania wypadku (20%).

Zdaniem Sądu całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie daje podstawę do przyjęcia tezy, iż powódki łączyła ze zmarłym silna więź uczuciowa oraz potrzeba podtrzymywania tej więzi (w przypadku córki, która przed wypadkiem nie zamieszkiwała z ojcem). Nie ulega wątpliwości, iż powódki bardzo kochały M. K. (2), z wzajemnością, ciężko przeżyły jego śmierć i przez bardzo długi czas nie były w stanie pogodzić się z jego śmiercią.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Zgodnie z art. 822 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Analogiczną regulację wprowadza przepis art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124 poz. 1152) stosownie do którego z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Analiza obu powyższych przepisów wskazuje, iż odpowiedzialność ubezpieczyciela wchodzi w grę jedynie w wypadku, gdyby odpowiedzialność ponosił sam ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 436 k.c. w zw. z art. 435 kc, samoistny posiadacz pojazdu mechanicznego ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego pojazdu szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

W sprawie znamienne jest, iż T. L. został skazany prawomocnym wyrokiem karnym za przestępstwo określone w art. 177 § 2 kk. Zgodnie z treścią art. 11 kpc w niniejszej sprawie Sąd był związany treścią tego wyroku, nie mógł więc odmiennie przyjąć, iż T. L. nie był sprawcą wypadku, w wyniku którego zginął M. K. (2).

Legitymacja bierna pozwanego nie była kwestionowana.

Powyższe, a w szczególności zapadły wyrok karny, nie przesądza wszakże o tym, jaki był mechanizm zdarzenia oraz czy nastąpiło przyczynienie M. K. (2) do zaistniałego uszczerbku. Przepis art. 11 kpc wskazuje, iż wiążące są jedynie ustalenia zawarte w samym wyroku karnym co do popełnienia przestępstwa. Nie są natomiast wiążące dla Sądu rozpatrującego roszczenie cywilne ustalone w toku postępowania karnego okoliczności wypadku. Sąd dokonuje własnych ustaleń faktycznych do granic sprzeczności z zapadłym skazującym wyrokiem karnym. Podkreślić należy, iż okoliczności faktyczne wypadku wynikają nie z samego wyroku, ale z jego uzasadnienia, którymi Sąd nie jest związany (wyrok SN z 06.03.1974 r., II CR 46/74, OSP 1975/3/63). Uzasadnienie wyroku sądu karnego stanowi jedynie dowód, że sąd karny tak, a nie inaczej ustalił i ocenił określone fakty, nie stanowi zaś dowodu ich istnienia, nie może więc w sprawie cywilnej zastąpić dokonania przez sąd samodzielnych ustaleń (wyrok SN z 11.12.1967 r., II PR 155/67, niepubl.)

Sąd jest więc związany tylko tym, iż T. L. popełnił przestępstwo poprzez naruszenie umyślne zasad ruchu drogowego.

Przepis art. 11 kpc nie wyłącza również możliwości ustalania stopnia przyczynienia się M. K. (2) do zaistniałego zdarzenia. Przepis art. 11 k.p.c., stanowiący ograniczenie samodzielności sądu cywilnego, uzasadnia jego ścisłą wykładnię i nie może powodować rozszerzenia zakresu okoliczności nie podlegających sprawdzeniu przez sąd cywilny. Zagadnienie przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody stanowi domenę sądu cywilnego (art. 362 k.c.) i dlatego badanie okoliczności, czy poszkodowany przyczynił się do powstania szkody, nie może być wyłączone spod kognicji tego sądu (uzasad. uchwały SN z 11.01.1983 r., III CZP 56/83, OSNC 1983/8/108). Wyraźnie potwierdza to

uchwała SN z 02.04.1971 r., III CZP 66/70, niepubl.) oraz wyrok s.apel w W. z 18.08.1994 r., I ACr 169/94 Wokanda 1995/7/47)

W przedmiotowej sprawie oceniając, czy zmarły przyczynił się do wypadku, a jeżeli tak to w jakim stopniu, Sąd przyznał słusność twierdzeniom strony pozwanej i określił stopień przyczynienia zmarłego do powstania wypadku na 20%. Zmarły M. K. (2), przechodząc przez jezdnię w miejscu do tego wyznaczonym, miał ponad 3 promile alkoholu we krwi i nie zachował szczególnej ostrożności, opierając się bezgranicznie na zasadzie zaufania i zakładając, że kierowca nadjeżdżającego pojazdu (sprawca wypadku) przestrzeże zasad ruchu drogowego. Stopień nietrzeźwości zmarłego M. K. (2) był na tyle duży, iż uzasadnia to przekonanie, że również jego zachowanie pośrednio przyczyniło się do wypadku; gdyby nie stan nietrzeźwości zmarłego, istniałaby szansa na uniknięcie zdarzenia. (co nie zmienia jednak ustaleń co do sprawstwa wypadku). Powódki nie tylko nie kwestionowały stopnia przyczynienia, ustalonego w postępowaniu likwidacyjnym przez pozwanego, ale same na niego wskazały w pozwie.

Ustalenie stopnia przyczynienia poszkodowanego powoduje, iż winno się to uwzględnić przy zasądzeniu odszkodowania (art. 362 kc). Jednoznaczne brzmienie tego przepisu powoduje, iż winien mieć on zastosowanie również co do roszczeń wysuwanych przez powódki.

Powódki w niniejszym postępowaniu dochodziły zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wskutek śmierci ich męża i ojca poniesionej wskutek wypadku z dnia 19 marca 1999 roku, a więc ich roszczenie oparte jest o treść art. 448 k.c. w zw. z art. 24 kc.

Ponadto powódki domagały się zapłaty odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia ich sytuacji życiowej wskutek śmierci męża i ojca, realizując tym samym roszczenie przewidziane w art. 446 § 3 k.c., a także zwrot kosztów związanych z pogrzebem, a więc roszczenie oparte o art. 446 § 1 k.c.

Odnosząc się do żądania zadośćuczynienia za śmierć męża i ojca wskazać należy, iż regulacja zawarta w art. 448 k.c. służy kompensacie za naruszenie dobra osobistego, poprzez zapłatę odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i sądów powszechnych utrwaliło się postrzeganie więzi rodzinnej i emocjonalnej jako dobra osobistego, a naruszenie tego dobra uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia na podstawie powołanego wyżej przepisu (uchwała SN - Izba Cywilna z dnia 13 lipca 2011 r. III CZP 32/11, wyrok SN z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09).

Wprowadzenie do przywołanego przepisu klauzuli „odpowiedniej sumy” pozostawia składowi orzekającemu swobodę co do wysokości zasądzonej kwoty. Swoboda ta nie oznacza jednak dowolności, wszak przyznanie odpowiedniej sumy tytułem kompensacji krzywdy, jak i jej odmowa, muszą być osadzone w stanie faktycznym sprawy. Pomimo niemożności precyzyjnego ustalenia wysokości uszczerbku, rozstrzygnięcie w tym zakresie należy opierać na kryteriach zobiektywizowanych, a nie mieć na względzie wyłącznie subiektywne odczucia poszkodowanego (tak wyrok SA w Łodzi z dnia 18 lipca 2014 roku, sygn. akt I ACA 120/14, Lex nr 1504393).

Jednocześnie określając wysokość zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez poszkodowanego krzywdy. W razie śmierci osoby bliskiej na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego.

Jakkolwiek wymiaru straty, jaką dla żony i córki jest śmierć męża i ojca nie sposób zmierzyć i przeliczyć na pieniądze, okoliczności sprawy niniejszej, zdaniem Sądu, przemawiają za tym, aby uznać, iż zadośćuczynienie w wysokości 32.000 zł, powiększające przyznane już przez ubezpieczyciela świadczenie w kwocie 16.000 i z uwzględnieniem stopnia przyczynienia się zmarłego do powstania wypadku w wysokości 20%, jest odpowiednie do rozmiaru krzywdy powódek. Dokonując takiego ustalenia Sąd uznał, iż odpowiednią łączną kwotą zadośćuczynienia dla każdej z powódek

jest kwota po 60.000 zł. Kwota ta winna jednak wpierv zostać zmniejszona o stopień przyczynienia zmarłego do wypadku, a następnie uwzględnić kwotę przyznaną przez pozwanego (po 16.000 zł),

Wysokość zadośćuczynienia uwzględnia fakt, że powódki, pomimo śmierci bliskiego, nie są osobami samotnymi – M. K. (1) może bowiem liczyć na swoją córkę i zięcia, ma również wnuki, S. K. znajduje zaś oparcie w mężu, ma także dzieci, a także fakt, iż od śmierci M. K. (2) minęło już ponad 15 lat. Zdaniem Sądu okoliczności te w jakimś stopniu łagodzą cierpienie spowodowane stratą, tym niemniej w całości go nie rekompensują.

Z materiału dowodowego sprawy wynika, że więź pomiędzy żoną a mężem, a także córką i ojcem była bardzo silna. Śmierć M. K. (2) była dla powódek przeżyciem traumatycznym nad którym, pomimo upływu czasu, nie da się przejść do porządku dziennego. M. kapusta był dobrym i opiekuńczym mężem i ojcem, bez wątpienia kochał swoją żonę i córkę. Z zeznań świadków wynika również, że zmarły mocno angażował się w życie rodzinne i wychowanie córki. Do chwili obecnej powódki odczuwają stratę spowodowaną zgonem M. K. (2), wciąż wspominają zmarłego, trzymają osobiste pamiątki po zmarłym. Z drugiej jednak strony z biegiem czasu poczucie straty uległo zmniejszeniu

Zgodnie natomiast z przepisem art. 822 § 1 i 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.

Tym samym, skoro pozwany obejmował ochroną ubezpieczeniową sprawcę zdarzenia z dnia 19 marca 1999 roku stwierdzić należy, iż odpowiada on także wobec powódek za szkodę niematerialną w postaci krzywdy spowodowanej śmiercią ojca i męża marka K., której zresztą to odpowiedzialności pozwany nie kwestionował co do zasady.

Przechodząc zaś do kwestii roszczenia o odszkodowanie tytułem istotnego pogorszenia sytuacji życiowej wskazać należy, iż określenie wysokości odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej wymaga wszechstronnej oceny okoliczności sprawy i z tej przyczyny stanowi istotne uprawnienie sądu rozstrzygającego sprawę merytorycznie (wyrok SN z 25.07.2000 r., III CKN 842/98). Chodzić tu może o skutki zawierające w sobie element szkody materialnej jak i cierpienia psychicznych, przy czym chodzi tu o pogorszenie sytuacji życiowej w sposób istotny. Przewidziane w art. 446 § 3 k.c. odszkodowanie obejmuje tylko takie szkody, które nie dają się sprecyzować i określić w konkretnych wartościach pieniężnych. Wyrażają się one w ogólnym znacznym pogorszeniu warunków życiowych, w jakich znaleźli się najbliżsi członkowie rodziny zmarłego na skutek jego śmierci. Konieczną przesłanką zastosowania § 3 art. 446 k.c. jest stwierdzenie, że pogorszenie dotyczy materialnych warunków, a nie polega wyłącznie na cierpieniach moralnych będących następstwem śmierci poszkodowanego. Nie oznacza to, że cierpienia moralne nie mają żadnego znaczenia i wpływu na ocenę pogorszenia sytuacji życiowej w rozumieniu art. 446 § 3 k.c. Jest rzeczą notoryczną, że poważne cierpienia moralne wpływają ujemnie na sprawność psychiczną i fizyczną, osłabiają energię życiową i inicjatywę, obniżają wydajność pracy, co z reguły wywołuje reperkusje w ogólnej sytuacji życiowej. Przy określaniu wysokości odszkodowania należy m.in. mieć na względzie, że winno ono być utrzymane w rozsądnych granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, obejmuje nie tylko zakres świadczeń materialnych, ale także pomoc w wychowaniu dzieci i niezbędnej dla nich ze strony matki opieki, czego przez jej śmierć zostały pozbawione a co z kolei rzutuje na sytuację życiową powodów. (wyrok SN z 01.02.2000 r., III CKN 572/98; wyrok SN z 08.02.1977 r., IV CR 3/77 ; wyrok SN z 08.04.1974 r., I CR 361/74, OSP 1975/9/204 ; wyrok SN z 05.03.1974 r., I CR 40/74; wyrok SN z 06.02.1968 r., I CR 654/67, OSNC 1969/1/14 ; wyrok SN z 05.01.1968 r., I PR 424/67)

Analizując przedmiotową sprawę Sąd uznał, iż strona powodowa nie wykazała, że sytuacja życiowa powódek uległa istotnemu pogorszeniu po śmierci męża i ojca. Świadkowie i powódki nie byli w stanie wskazać, ile dokładnie zarabiał zmarły, nie przedstawiono również żadnych innych dokumentów, dowodzących obniżenia się poziomu życia powódek. Tezy strony powodowej zostały zaprzeczone przez pozwanego, zaś powodowie wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie przedstawili żadnych dowodów potwierdzających tę okoliczność. Sąd miał

na uwadze, iż w momencie wypadku S. K. była już osobą zamężną prowadzącą odrębne gospodarstwo domowe. Na miesiąc przed zgonem zmarły zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej, nie ma żadnych podstaw do wysuwania wniosków, w jaki sposób potoczyłoby się dalsze życie zawodowe zmarłego. Nawet z zeznań powódek nie wynika, aby po wypadku ich sytuacja życiowa uległa istotnemu pogorszeniu. Zeznania świadków i powódek dotyczą wyłącznie cierpień psychicznych wywołanych zgonem M. K. (2); to zaś uwzględnione zostało w ramach zasądzzonego zadośćuczynienia. Podkreślić należy, iż zawsze śmierć osoby najbliższej powoduje pogorszenie sytuacji życiowej; zasądzenie jednak odpowiedniej kwoty z tego tytułu wymagało wykazania, iż owo pogorszenie miało charakter istotny; temu zaś powódki nie sprostały.

Podobnie w odniesieniu do żądania z art. 446 § 1, należy zauważyć, iż powódka M. K. (1) nie wywiązała się z obowiązku wynikającego z art. 6 k.c. i 232 k.p.c. Nie wykazała bowiem w żaden sposób zasadności dochodzonej przez nią pozwem kwoty 5.868,24 zł. Faktura przedłożona przez powódkę została już uiszczona w ramach postępowania likwidacyjnego szkodę.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc w zw. z art. 817 § 1 kc, zgodnie z żądaniem pozwu, zasądzając je od kwoty 32.000 zł względem każdej z powódek – zasądzone je od dnia 11 kwietnia 2015 r. zgodnie z żądaniem pozwu, mając na uwadze, że ustawowy, 30-dniowy termin na wypłatę odszkodowania upłynął w dniu 10 kwietnia 2015 r. Z kolei biorąc pod uwagę, iż strony nie ustaliły wysokości odsetek, ani nie wynika ona ze szczególnych przepisów prawa, zasądzone odsetki w wysokości ustawowej, a od 1 stycznia 2016 r. w wysokości ustawowej za opóźnienie.

Mając powyższe na względzie Sąd orzekł jak w punktach I - III sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono w pkt IV - VI wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art.100 kpc, uwzględnivszy zakres, w jakim każda ze stron przegrała sprawę. M. K. (1) wygrała spór w 48 %, zaś S. K. – w 44 %. Mając na uwadze stopień, w jakim powódki wygrały spór Sąd zniósł koszty zastępstwa procesowego między stronami. Odnośnie zaś kosztów sądowych Sąd ustalił, iż M. K. (4) poniosła koszty w wysokości 3294 zł (opłata od pozwu) i 350 zł (część kosztów porządzenia opinii przez biegłych), zaś S. K. – 3600 zł (opłata od pozwu) i 351,67 zł (część kosztów sporządzenia opinii przez biegłych). W konsekwencji M. K. (1) należy się zwrot kosztów w wysokości 1749,12 zł (48% z 3644 zł), zaś S. K. – 1738,73 zł (44% z 3951,67 zł).